

Sygnatura akt VI Ka 274/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **27 maja 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Krzysztof Ficek

Sędziowie SSO Bożena Żywioł (spr.)

SSR del. Marcin Schoenborn

Protokolant Natalia Skalik-Paś

przy udziale Elżbiety Ziębińskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2014 r.

sprawy **T. M. (1), syna T. i S.**

ur. (...) w R.

oskarżonego z art. 177§1 kk w zw. z art 178 kk przy zast. art. 11§2 kk, art. 178a§4 kk w zw. z art. 178a§1 kk w zw. z art. 11§2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 16 grudnia 2013 r. sygnatura akt IX K 474/12

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 636 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 w ten sposób, że z opisu czynu przypisanego oskarżonemu eliminuje ustalenie o uprzednim prawomocnym skazaniu oskarżonego za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości oraz wskazuje, że prowadzenie pojazdu miało miejsce na autostradzie (...), a nadto datę wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku określa na dzień 24.01.2011 r.;
2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zasądza od oskarżonego T. M. (1) na rzecz oskarżyciela posiłkowego L. W. kwotę 420 złotych (czterysta dwadzieścia) tytułem zwrotu wydatków poniesionych na ustanowienie pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym;
4. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania odwoławczego w kwocie 20 zł (dwadzieścia złotych) i wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 300 zł (trzysta złotych).

VI Ka 274/14

UZASADNIENIE

Od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 16 grudnia 2013r., sygn. akt IX K 474/12, apelację wniósł obrońca oskarżonego T. M. (1).

Apelujący zarzucił rażąco niewspółmierność kary wyrażającą się wymierzeniem oskarżonemu łącznej kary bezwzględnej 2 lat pozbawienia wolności oraz łącznie środka karnego 10 lat zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wszelkiego rodzaju.

Podniósł także obrazę prawa materialnego, a to art. 76 § 2 kk w zw. z art. 106 kk, art. 107 § 4 kk i art. 63 § 2 kk poprzez odmowę przyjęcia, że skazanie uległo zatarciu oraz obrazę prawa procesowego, to jest art. 167 kpk, przez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadków J. U. (1) i T. M. (2) skutkującą nieprawidłowym ustaleniem kręgu osób pokrzywdzonych jak również obrazę art. 424 § 1 i § 2 kpk przez sporządzenie niekompletnego uzasadnienia wyroku i niewyjaśnienie przesłanek, którymi kierował się sąd przy wymierzaniu kary i środków karnych.

Stawiając takie zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności, orzeczenie łącznie środka zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wszelkiego rodzaju na 5 lat lub też uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy uznał apelację za skuteczną o tyle, że w wyniku dokonanej kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku dostrzegł potrzebę jego zmiany na korzyść oskarżonego, jednak nie w kierunku postulowanym przez apelującego, a więc nie w zakresie rozstrzygnięcia o karze.

Ingerencja sądu odwoławczego polegała na korekcie opisu jednego z czynów przypisanych oskarżonemu, co było rezultatem stwierdzenia, na co trafnie zwrócono uwagę w środku odwoławczym, iż już w momencie wyrokowania przez sąd pierwszej instancji doszło do zatarcia skazania z wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 24 stycznia 2011r. w sprawie IX K 2236/10. Wyrokiem tym, który uprawomocnił się 1 lutego 2011r., oskarżonemu wymierzono za czyn z art. 178 a § 1 kk. karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 2 lata, 50 stawek dziennych grzywny po 40 zł stawka, 500 zł świadczenia pieniężnego oraz zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na 3 lata, z zaliczeniem okresu zatrzymania prawa jazdy od 15.10.2010 r.

Świadczenie pieniężne zostało wykonane 8 marca 2011r, karę grzywny wykonano 11 marca 2011r. Okres próby zakończył się z dniem 1 lutego 2013r., środek karny zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wykonano z dniem 15 października 2013r.

Tak więc, przy uwzględnieniu regulacji art. 76 kk, zatarcie skazania nastąpiło z dniem 15 października 2013r.

Konsekwencją tego faktu była niemożność powoływania się od tego momentu na uprzednie skazanie oskarżonego za przestępstwo z art. 178 a § 1 kk., nawet jeśli czyn będący przedmiotem osądu w niniejszej sprawie został popełniony przed upływem okresu niezbędnego do zatarcia wcześniejszego skazania. Z chwilą zatarcia oskarżony stał się bowiem osobą niekaraną.

Jednocześnie jednak wymaga podkreślenia, że zatarcie w dacie wyrokowania skazania za przestępstwo, którego częścią było orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, nie stanowi przeszkody do przyjęcia odpowiedzialności z art. 178a § 4 kk., jeżeli czyn określony w art. 178 a § 1 kk. będący przedmiotem osądu został popełniony w okresie obowiązywania tego zakazu (vide postanowienie SN z 21 sierpnia 2012r. sygn.akt IV KK. 59/12, OSNKW 2013/1/3).

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy dokonał zmiany opisu czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 3 wyroku i wyeliminował ustalenie o uprzednim prawomocnym skazaniu oskarżonego za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości.

Nadto, zważywszy na dane wynikające jednoznacznie z akt sprawy, poprawiono błędną datę wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku wskazując, że wyrok wydano 24 stycznia 2011r., oraz wskazano, że czyn oskarżonego miał miejsce na autostradzie (...), a nie (...).

W całym pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymano natomiast w mocy.

Jako całkowicie nietrafny oceniono zarzut obrazy art. 167 kpk . Abstrahując już od istnienia interesu prawnego, który by zarzut ten czynił dopuszczalnym wskazać należy, że przedmiotem rozpoznania sądu pierwszej instancji nie była kolizja na autostradzie (...), w wyniku której pokrzywdzonymi były osoby jadące pojazdem, z którym kolidował samochód prowadzony przez oskarżonego /czyn ten będący wykroczeniem został objęty odrębnym postępowaniem/, lecz sam fakt prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości, jako czyn będący przestępstwem, który nie uczynił pokrzywdzonymi ani T. M., ani J. U..

Sąd Rejonowy w sposób wystarczający przedstawił w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku /mimo, że nie skończył jednej z myśli poświęconych tej kwestii/, czym kierował się przy wymierzaniu oskarżonemu kary.

W ocenie sądu odwoławczego rozstrzygnięcie o karze nie nosi w sobie cech rażącej i niewspółmiernej surowości.

Kary jednostkowe wymierzone za przypisane oskarżonemu przestępstwa są adekwatne do stopnia społecznej szkodliwości czynów oraz stopnia winy sprawcy.

W sprawie występuje szereg okoliczności, które obciążają T. M. (1): oskarżony w sposób umyślny naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, był w znacznym stopniu nietrzeźwy, pomimo zorientowania się, iż jego samochód uderzył w jakąś przeszkodę nie zatrzymał się i zbiegł z miejsca wypadku, który spowodował. Mimo świadomości, iż nie panuje w pełni nad kierowanym przez siebie pojazdem kontynuował szybką jazdę w trudnych warunkach drogowych wjeżdżając na autostradę.

Wymierzenie oskarżonemu kar pozbawienia wolności nie w górnych granicach ustawowego zagrożenia świadczy o tym, że sąd meriti nie tylko zauważył podkreślane przez apelującego okoliczności łagodzące, ale i faktycznie wziął je pod uwagę.

Orzekając karę łączną zastosował sąd pierwszej instancji korzystną dla oskarżonego zasadę asperacji, trafnie dostrzegając związek pomiędzy przypisanymi czynami.

Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji wskazanej przez apelującego, jako mającej implikować zasadność warunkowego zawieszenia wykonania wymierzonej oskarżonemu kary łącznej pozbawienia wolności.

Podniesione w apelacji okoliczności odnoszą się do osoby T. M. /przyznanie się do winy, podjęcie leczenia odwykowego, wykonywanie pracy, posiadanie dobrej opinii/. Brak natomiast odniesienia do wagi czynów popełnionych przez oskarżonego, a przecież zawsze należy dobrać taką karę, która przez ten właśnie przyzmat, także w odczuciu społecznym, będzie stanowić sprawiedliwą karną reakcję na zachowanie stanowiące naruszenie porządku prawnego. Kara z uwagi na czyn, za który się ją wymierza, musi spełniać funkcje prewencyjne, zarówno wobec sprawcy, jak i szerszego kręgu sprawców potencjalnych.

Oskarżony nie jawi się jako osoba dająca gwarancje przestrzegania prawa w przyszłości. Zachował się bowiem wybitnie nieodpowiedzialnie i w sposób świadczący o dużej łatwości w postępowaniu godzącym w porządek prawny. Skoro pomimo nasilonej kampanii społecznej mającej na celu uwypuklenie zagrożeń i uzmysłowienie realnych, tragicznych skutków, jakie niesie w sobie prowadzenie pojazdu przez osobę nietrzeźwą, /dodać należy – kampanię w toku której niejednokrotnie użyto dość drastycznych środków wyrazu i przekazu/, pozostał na nią całkowicie obojętny, to dla osiągnięcia względem niego celów resocjalizacyjnych zasadnym jawi się sięgnięcie po takie środki karnej represji, które - także przez stosowny stopień dolegliwości – zagwarantują osiągnięcie zamierzonych celów resocjalizacyjnych.

Gwarancją, iż T. M. w przyszłości nie popełni przestępstwa nie jest ta okoliczność, że oskarżony zaprzestał spożywania alkoholu. Jeśli podjęcie leczenia odwykowego i utrzymywanie abstynencji, co nastąpiło dopiero w toku postępowania w sprawie, nie jest zabiegiem czysto taktycznym, ale stanowi wyraz rzeczywistej chęci oskarżonego do zerwania z nałogiem, to wymaga podkreślenia, że po pierwsze, nadużywanie alkoholu stanowiło tylko jeden z czynników decydujących o zaistnieniu zdarzeń, a po drugie - oskarżony jest dopiero na początku drogi wychodzenia z alkoholizmu i na chwilę obecną nie ma podstaw do kategorycznego twierdzenia, iż ten problem ma już za sobą.

Sąd Okręgowy nie znalazł także podstaw do zmniejszenia wymiaru łącznie orzeczonego środka karnego.

Wymiar ten jest pochodną wymiarów zakazów prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonych za odrębnie przypisane oskarżonemu przestępstwa. Jak to już podkreślono, oskarżony był w znacznym stopniu nietrzeźwy, działał w okresie, kiedy miał zakaz siadania za kierownicą. Skoro wykazał się skrajną niedojrzałością i nieodpowiedzialnością, to winien być wyłączony z kręgu osób uprawnionych do kierowania pojazdami przez dłuższy czas. Oskarżony winien mieć czas na przemyślenie swego postępowania, na refleksję.

W ocenie sądu odwoławczego rozstrzygnięcie o karze zostało tak ukształtowane przez sąd pierwszej instancji, że ma szansę na spełnienie swych zadań zarówno w zakresie prewencji wobec oskarżonego - wskazując mu na nieopłacalność naruszania porządku prawnego, jak i prewencji ogólnej - dowodząc, iż zwłaszcza konsekwencje naruszenia podstawowego nakazu wynikającego z kodeksu drogowego, nakazu zachowania trzeźwości i poszanowania chronionych prawem dóbr innych uczestników ruchu drogowego, są bardzo daleko idące.

Nieuwzględnienie apelacji skutkowało obciążeniem oskarżonego kosztami procesu za postępowanie odwoławcze.